

ХРИСТИЯНСЬКИЙ ГОЛОС

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКОВНА ГАЗЕТА • UKRAINISCHE KIRCHENZEITUNG

PIK ВИДАННЯ • JAHRGANG 65

ЧЕРВЕНЬ • JUNI 2013 • Nr.12 (2872)

ЦІНА • PREIS • 1,50 EURO

ХРИСТОВЕ ДОРУЧЕННЯ

Смерть Божого Сина на хресті за спасіння світу є завершенням Його місії на землі та виконанням того, задля чого Бог став людиною. Його хресна жертва принесла людям примирення з Богом, прощення гріхів і участь в Божому житті. Хресну жертву Христос раніше приніс у безкровний спосіб під час Тайної Вечері, жертвуючи своє Тіло і Кров під видами хліба й вина, і наказав апостолам приносити її на Його пам'ять. Це Христове доручення в Церкві виконується під час Божественної Літургії.

Наша Служба Божа – це Безкровна Жертва Ісуса Христа, яку Він приносить Небесному Отцеві на відпущення гріхів і на життя вічне для людей, яких Син Божий прийшов відкупити й спасти і яку, за Його наказом, ми приносимо як нашу жертву Богові.

Тайна Вечеря, за установою Христа, вимагала споживання Божого Агнця під видами хліба й вина. Безкровна Жертва вимагає споживання Тіла й Крови Христової, через що ми беремо участь у Христовій жертві й стаємо учасниками її спасенних благ. Ця участь є конечною вимогою, щоб поділяти Боже життя. Сам Христос на цьому настоює: "Істинно, істинно говорю вам: Якщо не споживатимете Тіло Чоловічого Сина й не питимете Його Кров, не матимете життя в собі... Хто Тіло Моє їсть і Кров Мою п'є, той живе життям вічним, і Я воскресу його останнього дня" і "той у Мені перебуває, а Я – в ньому" і він "житиме Мною" та "повіки житиме". Тому наша участь у Безкровній Жертві Христовій безумовно конечна.

Христос-Лоза Виноградна. Українська ікона, 1740 рр.

ЛІТУРГІЯ, ЯК ЖЕРТВА ХРИСТОВА

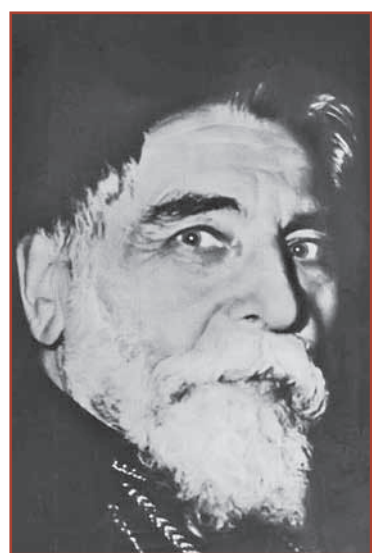
У нашій Божественній Літургії є багато дій й слів, які вказують, що вона є Христовою жертвою Тайної Вечері й Його хресною жертвою. І так, під час Проскомидії, священник крає святий хліб хрестовидно і мовить: "Жертвується Агнець Божий, що бере гріх світу, за життя світу і спасіння". Далі священник копієм проколює правий бік Агнця і мовить: "Один з воїнів списом бік Його проколов, і зараз витекла кров і вода". Це звертає нашу увагу на Голготу, де Христос умирає на хресті й пригадує нам, що тут, на Літургії, жертвується Христос, Який на хресті пролив останню краплю своєї крові за наше спасіння.

Коли священник кладе зізду на дискос зверху святого хліба, він мовить: "І прийшла зоря і стала над тим місцем, де було Дитя". Це вказує, що Христос, що лежав у яслах під Вифлеємською зорею, буде присутній тут в цьому хлібі.

А в молитві Принесення, священник мовить: "Боже, Боже наш, Ти, що послав небесний хліб, поживу для всього світу, Господа нашого і Бога Ісуса Христа, Спаса й визволителя і добродієць, що благословляє й освячує нас, сам благослови принесення оце і приймай його в пренебесний Твій жертвник". Це пригадує нам, що Христос, наш Господь і добродієць, тут присутній як хліб, що з неба зійшов і приходить до нас як Хліб Життя.

А в часі Херувимської пісні, ієрей молиться до Царя Слави: "Ти став чоловіком і був нашим архиєреєм, і богослужбової цієї і безкровної жертви священнодійство передав Ти нам, як Владика всіх... і вчини мене здатним... священнодіяти святе і пречисте Твоє Тіло й чесну Кров..."

Продовження на 2 стор. ►

ПАТРІАРХ
ЙОСИФ –
50 РОКІВ ОПІСЛЯ

Вже у березні 2014 р. цей цінний документ з фактовими коментарями побачить світ завдяки зусиллям зокрема Інституту св. Климента Папи та релігійного товариства українців-католиків «Свята Софія». У планах передбачено також видання англійської версії, яку світ побачить у червні наступного року. Головним координатором проекту є Директор Інституту св.Климента Папи та Голова Товариства «Свята Софія» в Римі, о. д-р Іван Дацько.

Релігійне Товариство українців-католиків «Свята Софія» в Америці було одним із тих, в архівах якого спочиває копія машинопису спогадів Патріарха Йосифа. Хронологічно, вони обіймають наступні етапи його життя: дитинство та ранні роки в с. Заздрість; навчання у Вишнівчичу та Тернополі; богословські студії; ректорство у Львівській Богословській Академії; воєнний період; архиєрейські свячення; смерть Слуги Божого Андрея Шептицького; репресії та заслання; звільнення та виїзд до Риму 1963 р.

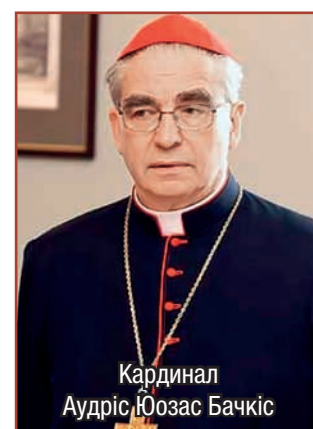
Поява спогадів Патріарха Йосифа без сумніву внесе нові інформації про життя, наукову та пастирську діяльність цього Ісповідника Віри, а також кине нове світло на переслідування, репресії та життя у катакомбах Української Католицької Церкви.

Продовження на 5 стор. ►

«Написано під час ферій 1963 і 1964 р. в монастирі Отців Пасіоністів в Неттуні.» – так закінчив свої спогади Патріарх Йосиф Сліпий. Ніколи не друковані – незабаром побачать світ. Впродовж 50-ти років 200-сторінковий машинопис, який існував лише у кількох копіях, спочивав у руках довірених осіб Блаженнішого.

КИЇВСЬКИЙ СОБОР
ЄДНАЄ УСІХ
(ПРОЩА ДО КИЄВА)

17-18 серпня 2013 року під час святкування 1025-річчя Хрещення України-Русі відбудеться освячення Патріаршого Собору Воскресіння Христового в Києві. Запрошуємо усіх бажаючих до участі!

Кардинал
Аудріс Юозас Бачкіс

Глава УГКЦ, Блаженніший Святослав (Шевчук) нещодавно зазначив, що ця подія є дуже важливою для всієї Церкви, оскільки Патріарший Собор – головний храм Української Греко-Католицької Церкви, яка присутня на всіх континентах світу. «Патріарший Собор є знаком єдності нашої Церкви, Церкви, яка справді збирає розсіяних вірних греко-католиків на різних континентах і тих, що живуть в Україні. До дня освячення Собору будуть завершені основні частини інтер'єру храму, котрі, за літургійними приписами, необхідні для освячення. Першого грудня закінчиться конкурс на проект всього інтер'єру Собору. Та після освячен-

ня храм уже буде живим і зростатиме у своїй внутрішній красі».

Освятити Собор саме під час 1025-річного ювілею Хрещення запропонував на Постійному Синоді в лютому Архиепископ-емерит Любомир (Гузар). Свою пропозицію він мотивував тим, що коли освячували собор Святої Софії в Римі, «були тільки стіни, дах, підлога й престол.»

Як стало відомо «ХГ», Папа Франциск призначив кардинала Аудріса Юозаса Бачкіса, висушеного Архиепископа Вільнюського, своїм Спеціальним Посланцем для участі в святкуваннях 1025-річчя Хрещення Русі-України.

Продовження на 4 стор. ►

ХРИСТОВЕ ДОРУЧЕННЯ

▼ **Продовження. Початок на 1 стор.** Ти бо єси той, хто приносить і кого приносять, і хто приймає і кого роздають, Христе, Боже наш...

Отож, з доручення Христа, священник уповноважений приносити жертву Його Тіла й Крови. Однак, це й сам Христос жертвує себе Отцеві, і Він є також той, що Його священник жертвує. Він, як Бог, приймає цю жертву, і zarazом Він той, що Його роздають вірним у Св. Причастю як небесну поживу.

А в молитві освячення хліба й вина, ієрей повторює дію й слова Христа під час Тайної Вечері: "Прийміть, їжте, це є Тіло Моє... Пийте з неї всі, це є Кров Моя". Це означає, що Тут сам Христос жертвує себе так, як під час Тайної Вечері. Тоді ієрей призиває дію Святого Духа: "І сотвори ото хліб цей чесним Тілом Христа Твого; а те, що в чаші цій, чесною Кров'ю Христа Твого, перетворивши Духом Твоїм Святим", бо ця переміна хліба й вина в Тіло й Кров Христа настає силою Божою, і Хрис-

тос стає присутній.

При роздробленні Агнца ієрей молиться: "Роздроблюється і розділюється Агнец Божий, роздроблюваний і нероздільний, що Його завжди їдять і ніколи не з'їдають, але причасників Він освячує". Отже, Христос – цілий й нероздільний, є присутній у кожній частинці Св. Причастя, буде завжди з нами, і нас своєю присутністю освячує.

Перед причастям нам пригадують, щоб приступати з вірою й глибокою пошаною, а як подають нам

Св. Причастя, то пригадують, що ми причащаємося "чесного, пресвятого і пречистого Тіла й Крови Господа й Бога й Спаси нашого Ісуса Христа". Це є момент нашої інтимної злуки з Христом. Він приходить до нас і приносить нам всі ті блага, що їх Він обіцяє тим, що причащаються Його Пресвятого Тіла й Крови, тобто Його перебування в нас, участь у Його житті та наше воскресіння і життя вічне.

Всі ці молитви й дії св. Літургії пригадують нам, що ми беремо участь у Христовій

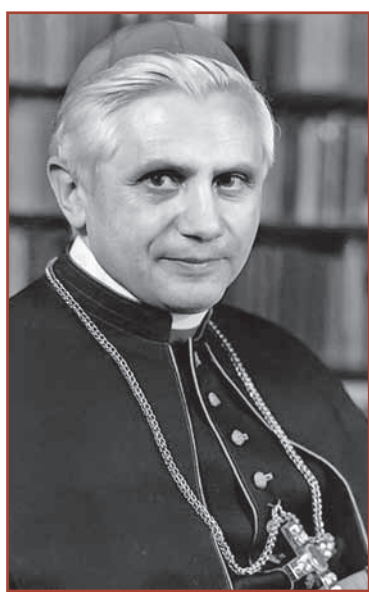
жертві Тайної Вечері й Голготи, і що це є наш дар Небесному Отцеві за наші гріхи й за спасіння сьогоднішнього світу.

Цінімо високо св. Літургію. Залюбки берімо участь у ній, коли тільки можемо, заохочуймо інших до цього і ніколи не опускаймо її без поважної причини. Бо св. Літургія – це найвищий акт Богочинення, який маємо, і невичерпне джерело Божого життя для нас.

Владика Корнилій Пасічний, ЧСВВ, календар «Світла»

«Це є Тіло моє, це є Кров моя». Чи Святе Письмо справді так до нас промовляє? Нам відомо, що в XVI ст. гаряче сперечалися з цього приводу. В основі суперечки було одне слово, слово «є». От питання: чи слово «є» відображає всю силу тілесної присутності? А може воно вказує лише на знак, а відтак слід було б перекласти: «Це символізує моє тіло та кров мою»?

Тимчасом вчені втомилися від суперечок довкола

ПРАВДИВЕ ТІЛО ТА ПРАВДИВА КРОВ

цього слова і констатували, що полеміка з приводу одного окремого слова веде в глухий кут. Треба отже зважати на цілісність. Коли вчинимо це, побачимо, що відповідь Святого Письма вельми промовиста: «Якщо б ви не їли тіла Сина Чоловічого і не пили його крові, тоді ви б не мали життя у собі... Моє тіло це воістину їжа».

Коли євреї стали обурюватися, їхній спротив можна було втихомирити простим запевнен-

ням: Друзі, не обурюйтеся, це тільки образний спосіб мовлення; слово «їжа» означає лишень «тіло», проте ним не є! Однак Євангеліє цього не пояснює. Ісус відмовляється від таких примирливих коментарів, натомість з іще сильнішим притиском говорить, що хліб треба споживати як тіло. Каже, що віра в Бога-Людину сприймає Бога в людському тілі і що ця віра стає щойно тоді вірою справді наповненою справжнім поєднанням, коли сама

стає тілесною вірою, коли стає сакраментальною подією, під час якої Господь в людському тілі обнімає нашу тілесну екзистенцію. Августин мав глибоке розуміння цього в своїй евхаристійній побожності. У свого роду візії він почув звернений до нього голос: «Я хліб правдивий, споживай Мене. Проте, це не ти Мене в себе перетворюєш, а натомість я тебе в Себе перетворюю».

Кардинал Йосиф Рацінґер, «Eucharistie, Mitte der Kirche».

ХГ

[Важкі питання віри]

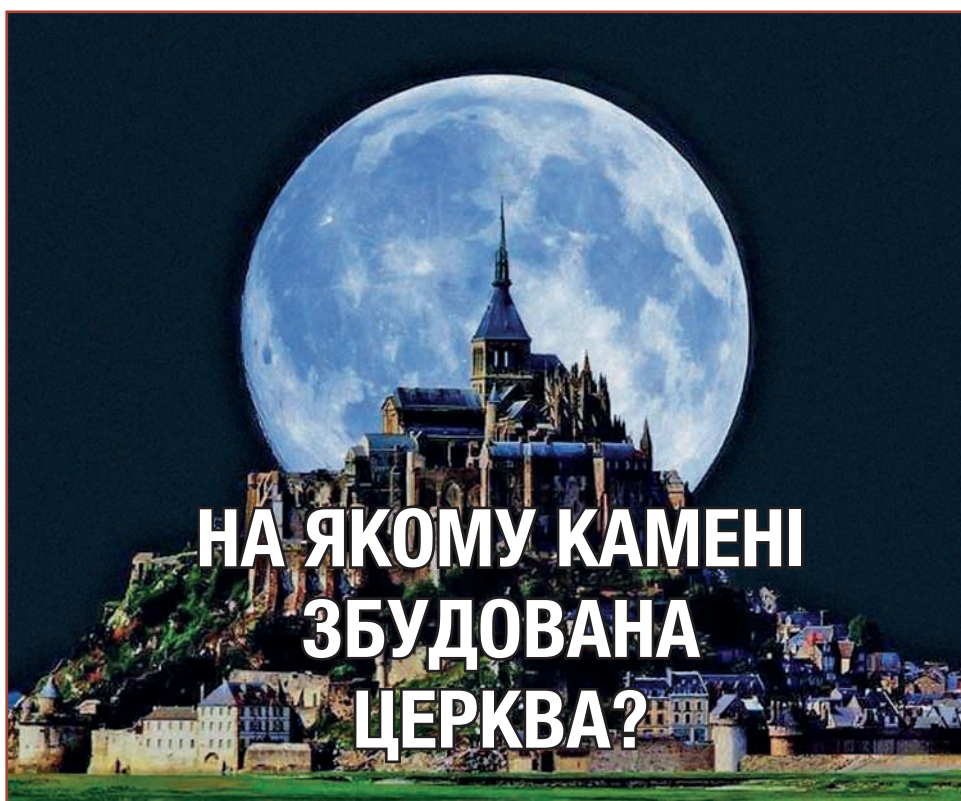

На якому камені збудована Церква – на Петрі чи на Ісусі Христі? У Євангелії від Матея чітко говориться, що святий Петро – це камінь, на якому збудована Церква. Але в посланні до ефесян святий апостол Павло говорить, що Христос – наріжний камінь.

Звернімося до Біблійного словника Маккензі, до розділу «Кифа»: «Назvu, яку дав Ісус Симонові; в Євангелії вона трапляється тільки в Івана; в інших місцях – в грецькому еквіваленті «петрос», Петро. Цікаво зауважити, що Павло використовує арамейське ім'я у восьми випадках з десяти (в 1 посланні до коринтян і в Посланні до галатів): грецьке ім'я він використовує двічі. Безсумнівно, арамейське ім'я відповідає первісній версії; коли були написані Євангелія, грецьке ім'я мало замінити арамейське».

Кожного разу, звертаючись до Симона або кажучи про нього, апостоли, що говорили арамейською мовою, називали його «скелею», тобто це виглядало приблизно так: «скеля сказав таке, скеля зробив таке».

У Євангелії від Матея (Ісус каже: «Ти – Петро (грец. «петрос»), і що я на цій скелі (грец. «петра») збудую Церкву мою». Тут цілком очевидно, що Христос говорить про заснування Церкви саме на Петрі. До того ж у посланні до ефесян (апостол Павло наводить не слово «петра», а інше слово – «акрогоніайос»: «побудовані на підвалині апостолів і пророків, де наріжним каменем – сам Ісус Христос».

НА ЯКОМУ КАМЕНІ ЗБУДОВАНА ЦЕРКВА?

II Ісус – наріжний камінь, довкола Якого і на Якому ґрунтуються підстави Церкви. І в цих підставах є скеля, Кифа, святий Петро. II

З приводу цієї фрази можна зрозуміти два зауваження. **Перше:** Церква заснована на фундаменті апостолів, і Павло знає, що перш за все вона заснована на тому, хто від Христа отримав ім'я скеля. Апостол Павло називає

його цим і тільки цим новим ім'ям: 8 раз по-арамейському (Кифа) і двічі – по-грецьки (Петрос).

Друге: називаючи Ісуса наріжним каменем, в грецькому тексті апостол не використовує це ж слово – «петра»,

але вживає «акрогоніайу», що означає головний, наріжний камінь.

Таким чином, навіть на рівні лексики можна впевнено зробити висновок: Ісус – наріжний камінь, довкола Якого і на Якому ґрунтуються підстави Церкви. І в цих підставах є скеля, Кифа, святий Петро.

Застосовуючи богословську мову, ми можемо сказати: Христос сьогодні залишається невидимим фундаментом, наріжним каменем Церкви, тим, хто її утримує проти всяких підступів і переслідувань. Так, саме Він дарує їй силу дійти до кінця віку.

Петро ж – видимий фундамент, який ніколи не буде зруйнований. Це та твердиня, яка повинна утверджувати братів у вірі: «І сказав Господь: Симоне! Симоне! Ось сатана наставляв, щоб просіяти вас, як пшеницю. Та я молився за тебе, щоб віра твоя не послабла, а ти колись, навернувшись, утверджує своїх братів». Він же покликаний пасти овець і ягнят (тобто пастирів і вірних). Ісус промовляє до Симона Петра: «Симоне Йонин! Чи любиш ти мене більше, ніж оці? Петро каже Йому: Так, Господи! Ти знаєш, що люблю Тебе. Ісус каже йому: Паси ягнята мої. І знову, вдруге каже до нього: Симоне Йонин! Чи любиш ти мене? Петро відповідає Йому: Так, Господи! Ти знаєш, що я люблю Тебе. Ісус каже йому: Паси мої вівці».

За матеріалами: radiovaticana.org

МЕШКАНЦЯМ ДОНЕЦЬКА ПОКАЗАЛИ «НАЦІЮ»

Вистава Івано-Франківського академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. І. Франка «Нація» за однойменним твором Марії Матіос зібрала аншлаги у Донецьку. Про гастролі колективу йшлося вже кілька років поспіль, однак раніше організувати їх не вдавалося. Донецьк залишався єдиним обласним центром, де театр досі не побував.

«Це справді історичний день. Тому що вперше за історію свого існування Івано-Франківський драматичний театр буде працювати на сцені донецького театру, – відзначив напередодні його директор Ростислав Держипільський. – Чомусь так складалося, що протягом історії нашого театру ми гастролювали майже в усіх обласних центрах України. Неодноразово були в Києві, Москві, Польщі, Америці, Канаді. Донецька область була якоюсь останньою фортецею, яку ми разом, думаю, успішно подолаємо. Тим паче з такою виставою, яка справді є родзинкою нашого репертуару».

На запитання, що змінилося і що дозволило так показати виставу про події 1940-х років на Західній Україні, народний депутат України, письменниця Марія Матіос відповіла так: «Люди змінилися. Цього дня я й актори чекали, як на Західній Україні діти чекають Великодня. Ну не могли ми бути в Донецьку. Що вам розказувати, як ви й так знаєте. Сама ідея – це вже кружляло в повітрі, вже ставало якимось моветоном – що до Донецька не може поїхати театр. Не мітинг, а театр».

Письменниця пригадала, що в інтерв'ю на «Українській Правді» поскаржилася на таку ситуацію. «В парламенті до мене підійшов ваш мажоритарний депутат Микола Левченко і сказав: «Пані Маріє, я не знав про це, мені

дуже соромно, що ви ще не були в Донецьку з театром». Кажу: «Маєте унікальний шанс позбутися цього сорому. У нас уже йдуть переговори, і на 22 травня запланована вистава. Але є деякі проблеми». Він спитав: «А що вам треба допомогти?» – «Не пошкодьте». Микола Левченко сказав, що дуже хотів би, щоб моє уявлення про Донецьк і його людей змінилося».

Микола Левченко, донедавна – секретар Донецької міської ради, – відомий своїми висловлюваннями про те, що в Україні повинна бути одна державна мова – російська, а українську варто залишити як «мову фольклору та анекдотів».

На виставі була присутня дружина Президента України Людмила Янукович, яка разом з іншими глядачами аплодувала артистам. Квитки на «Націю» коштували від 30 до 80 гривень, і за кілька днів до вистави в касах їх уже не було.

«Вдячна, що ви почули те найголовніше, що я хочу сказати своїми книжками. Що людське в людині не залежить ні від часу, ні від влади, ні від ідеології. Лише від сумління. І для совісних людей ніколи немає сприятливих часів. Але в кожному часі у кожної людини є право вибору», – відзначила, звертаючись до глядачів, Марія Матіос.

Для «ХГ» Ліна Куш, Донецьк

«Молитвою за мільйонами невинно убієнних українців, які опинилися в жорнах історії, називає виставу «Нація» режисер-постановник Ростислав Держипільський. Лялька-мотанка як архетип і символ зв'язку живих і мертвих, стародавні і релігійні пісні, талановите перетілення акторів і адекватна публіка в залі можуть бути свідченням того, що українське суспільство не безнадійне, і що ворожнечу між частинами країни сіють тільки політики зі своїми вживаними ідеями й гаслами.

У фіналі постановки оповідачка Олеся Пасічник ходить по залі і звертається до людей зі словами: «Ми всі тут – рідня», а на цьому тлі з'являється вогненне слово «Нація». – Так-от, вона цілком не спеціально, звісно, підійшла до Людмили Янукович – каже Р. Держипільський. – Це вже після вистави розповіла нам сама перша леді, котра, привітавшись словами «Христос воскрес!», не відпускала нас і ділилася враженнями про те, як від цих слів у неї полилися сльози очищення. Людмила Янукович уміє розмовляти українською, на виставу прийшла, як і Марія Матіос, зі своїм братом, і була щирою в своєму захопленні виставою про долі людей.»

(фрагмент рецензії з газети «Галичина»)

КОРОТКО

УКРАЇНЬКА ІКОНА У ПАПИ

Святіший Отець Франциск зберігає у своїй кімнаті ікону, яку подарував йому Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви Блаженніший Святослав (Шевчук). Про це розповів Блаженніший у інтерв'ю журналістам. Під час недавньої поїздки до Ватикану Глава УГКЦ мав нагоду зупинитися в тому домі, де мешкає Святіший Отець Франциск. «Коли прийшов на обід, Папа мене побачив, піднявся зі свого місця, прийшов до мене, обійняв. Потім сказав: «Хочу запросити тебе до своєї кімнати й щось показати. Папа повів мене й показав ікону, яку я йому подарував, від'їжджаючи з Аргентини. Виявляється, вона для нього була такою важливою, що він привіз її з собою до Риму, попросив зробити для неї нову оправу. Ікона знаходиться в кімнаті Папи, де він молиться. Це показує, як глибоко Папа відчуває всіх нас. Мені було дуже приємно, що він вважає мене таким добрим приятелем», сказав Предстоятель УГКЦ. (Католицький Оглядач)

ПРАПРАПРАВНУЧКА ДАРВІНА СТАЛА КАТОЛИЧКОЮ

Лаура Кейнс є прапраправнучкою Чарльза Дарвіна і працює в "Catholic Voices". Ця організація хоче підтримати голос католицької Церкви Великобританії в засобах масової інформації та суспільному житті країни. В останньому номері газети "Catholic Herald" Кейнс розповіла читачам про те, як знайшла свій шлях до Церкви. Вона була дитиною атеїста і католички. Була хрещена в Католицькій Церкві, але будучи підлітком, втратила віру і всі контакти з Церквою. Коли після зрілого розважання вирішила увійти до Католицької Церкви, сім'я та друзі не могли у це повірити. "А виглядала досить розумною дівчинкою", – таким був один із коментарів. Її не дивують такі слова, тому що ніхто не думав, що родичка Дарвіна може стати католичкою. (Католицький Оглядач)

АДВОКАТ ДЕМ'ЯНЮКА НАПИСАВ КНИГУ

«Дем'янюк – жертвне ягня» – такий заголовок має книга Ульріха Буша, останнього адвоката Івана Дем'янюка. Буш пише в ній зокрема: «Іван Дем'янюк – це людина, яка з початку II світової війни і до 2011 р. була об'єктом полювання, цькування і переслідування з боку Німеччини, особа, щодо якої Німеччина у II світовій війні вчинила найтяжчий злочин, ні разу не відповівши за це і не покававшись. Німеччина значною мірою відповідальна за 40-річне хижке полювання на Джона Дем'янюка». З питань закупівлі книги можна звертатися за електронною адресою: DrUliBusch@aol.com

СКВЕР Т. ШЕВЧЕНКА В ЛЮБЛІНІ

20 червня у Любліні відкрили Сквер Тараса Шевченка. Минулоріч у травні міська влада Любліна підтримала звернення Генерального Консула України та Люблинського Товариства Українців щодо надання скверові між вулицями Руською й Підзамче назви Тараса Шевченка.

Нині у Любліні є майдан ім. Петра Могили та Львівська вулиця.

КЛИЧКО ПЕРЕСТРИБНУВ ЯНУКОВИЧА

Якщо б президентські вибори в Україні було проведено найближчим часом, то Віталій Кличко набрав би 16% голосів, а В. Янукович 14%. Оглядач «Ді Вельт» Герхард Гнаука вважає, що це «дуже важливий сигнал». Правда, Кличко ще не вирішив, чи буде приймати участь у виборах, які заплановані на 2015 рік. Опозиція обіцяє, що до весни наступного року прийме рішення в справі єдиного кандидата. (А.Ф.)

ГРАЮТЬ ВОЛИННЮ

20 червня Сенат Польщі (верхня палата парламенту) прийняв заяву з приводу 70-років «волинської різанини». В документі події 1943 року названо «етнічною чисткою з ознаками геноциду». Автори пояснюють, що в лютому 1943 року бандерівська ОУН та УПА розпочали на Волині жорстоку акцію нищення поляків, що призвело до загибелі близько ста тисяч осіб. Київ поки не відреагував на заяву Сенату, можливо, чекає ще на рішення Сейму (нижньої палати парламенту) з цього приводу. Більше на тему «волинської різанини» читайте на 7 сторінці. (Р.К.)

▼ Продовження. Початок на 1 стор.

10 ТИСЯЧ ЧИ БІЛЬШЕ?

Організатори передбачають, що в торжестві освячення приймуть участь більше як 10 тисяч вірних з усього світу, а також офіційні особи з різних держав. «Ми очікуємо багато мирян, котрі вперше зможуть побачити Собор, який вони соборно будували – по «цеголці» з цілого світу, – заявив Глава Церкви. – Це нагода разом відсвяткувати ювілей нашої віри, бо наша Церква є Церквою Володимирового Хрещення. Саме на березі древнього Дніпра рівноапостольний князь Володимир звершив Хрещення, тож це є найкращим місцем, щоб святкувати ювілей Хрещення».

НЕБАЙДУЖІ УКРАЇНЦІ З УСЬОГО СВІТУ

Владика Йосип (Мілян): «Мене вражає мій народ, який живе на межі бідності, проте виділяє кошти на благородну справу. Закордоном є люди, які у своєму заповіті вказують, щоб частина їхніх заощаджень пішла на Собор. Траплялися суми, що перевищували сто тисяч доларів. Патріоти (України і Церкви) дбають про Церкву навіть після своєї смерті. Від початку будівництва Патріаршого Собору головним і дуже яскравим месиджем, який поширювався у нашій Церкві, було «Собор єднає всіх». Біля Собору почали гуртуватися не тільки греко-католики, а й люди, які мають ширший погляд на Церкву як таку. Україна не часто працювала на те, щоб, скажімо, православний співак Дворський збирав кошти на греко-католицький храм. Гадаю, це великий крок до об'єднання Церков через мирянина. На рахунок Собору надходили кошти не тільки від греко-католиків, а й від людей доброї волі різних віросповідань, різних конфесій». Владика Йосип (Мілян) є головою наглядової ради будівництва Патріаршого Собору Воскресіння Христового та керівником організаційного комітету прощі з нагоди святкування 1025-річчя Хрещення України-Русі.

ЄДИНА ЦЕРКВА В ЧОТИРЬОХ КОНФЕСІЯХ

Як пояснив на одній з прес-конференцій Патріарх Святослав, на відміну від інших Церков, які постали пізніше, після поділу, Київська Церква зберегла пам'ять єдиної і нероздільної Церкви. «Попри те, що після певних складних історичних моментів Церква розділилася, сьогодні, колись

КИЇВСЬКИЙ СОБОР ЄДНАЄ УСІХ (ПРОЩА ДО КИЄВА)

єдина, Київська Церква живе у чотирьох конфесіях. Ці конфесії часом не можуть порозумітися між собою, але в кожній із них живе одна і та ж церковна пам'ять про те, що є єдиний воскреслий Христос. І ця глибока пам'ять сьогодні кличе до єдності». На його думку, Патріарший Собор УГКЦ у Києві є великим знаком єдності, до якої кличе пам'ять про колись єдину Київську Церкву.

СВЯЩЕННИЙ СИНОД

За тиждень до святкування, 11 серпня 2013 року, у Києві розпочнеться чергова сесія Священного Синоду, на який прибудуть українські католицькі владика з усього світу. Блаженніший Святослав закликав усю Українську Греко-Католицьку Церкву і всіх людей доброї волі до молитви: «Просимо молитися за успішне діяння нашого Синоду, за світлі гарні дні святкування 1025-річчя Хрещення та освячення нашого Собору».

ЯК ЦЕ ПОЧИНАЛОСЯ

У 2002 році Синод Єпископів УГКЦ прийняв рішення про перенесення осідку Глави УГКЦ до Києва та про побудову Патріаршого Собору Воскресіння Христового на лівому березі Дніпра.

Вважається, що цим актом Церква утверджується як загальноукраїнська та світова, оскільки її єпархії знаходяться в усіх частинах світу.

Будівництво комплексу розпочалося 9 вересня 2002 року. 27 жовтня того ж року відбулося освячення наріжного каменя Собору за участю тодішнього Глави УГКЦ Любомира (Гузара).

Патріарший собор УГКЦ у Києві є великим знаком єдності, до якої кличе пам'ять про колись єдину Київську Церкву.

Хоча будівництво Патріаршого Собору й досі не завершено, але вже з 2002 року на його території відбувалися Богослужіння в тимчасовій молитовній каплиці. Потім (2007 р.) зловмисники спалили її. Натомість був побудований храм Благовіщення Пресвятої Богородиці.

19 січня 2006 року в підвальній частині храму було відправлено першу Літургію. 21 серпня 2005 року на площі біля храму відбулися урочистості з нагоди перенесення осідку Глави Церкви зі Львова до Києва.

27 березня 2011 року в Патріаршому Соборі Воскресіння Христового відбулася інтронізація новообраного Предстоятеля УГКЦ Блаженнішого Святослава (Шевчука).

КИЇВСЬКА ЦЕРКВА З 988 РОКУ

Коли починалася реалізація масштабного проекту перенесення осідку УГКЦ зі Львова до Києва і будівництва храму Воскресіння Христового, тодішній Глава УГКЦ Любомир Гузар пояснив, для чого все це потрібно. Він говорив тоді, зокрема, про глибоку пам'ять Київської Церкви, що народилася у водах Дніпра 988 року. На його думку минулі велич і слава Києва були безпосередньо пов'язані з його Церквою. Місто на Дніпрових кручах змогло стати «матір'ю городів руських» і «новим Єрусалимом» Слов'янщини тому, що його Церква стала матір'ю для всіх християн на Сході Європи.

Любомир Гузар: «Повернення резиденції предстоятеля однієї зі спадкоємців давньої Київської Митрополії – Української Греко-Католицької Церкви – до свого осідку на берегах Дніпра є для нас доброю нагодою спробувати окреслити ті засадничі принципи, які могли б лягти в основу майбутньої спільної візії об'єднаної Церкви.

Наша спільна прадідна традиція сягає факту хрещення Руси-України 988 року. Характерною для неї була відкритість на ще не поділені центри християнства – Рим і Константинопіль.

Не вигасло в церковній пам'яті й усвідомлення глибокої єдності Церкви ста-

родавнього Києва. Її Божий Народ, хоч і поділений за конфесійними ознаками, остаточно все-таки не змірився з розколом.

Повертаючи осідок Києво-Галицької Митрополії до Києва, УГКЦ приносить зі собою унікальний досвід співпраці з християнським Заходом і відкритості на християнську Європу. На підставі цього досвіду УГКЦ утвердилася у переконанні, що співпраця з Римською Церквою як «правилом віри» (св. Ігнатій Антіохійський) може стати виявом перебування у «вселенському православ'ї» нероздільного християнства першого тисячоліття, а також великим благом для української Церкви.

Крім того, наша Церква повертає до Києва скарб прямого спадкоємства киево-галицького митрополичого престолу. Не перерване від XI ст. служіння митрополитів є фундаментальною історично-канонічною підвалиною помісності Київської Церкви.

Українські Православні Церкви є носіями спільної з УГКЦ київської традиції, окремі елементи якої краще збереглися саме в православних Церквах. Тому все те краще, що вони зберегли зі спільної спадщини, не має бути втрачене. Навпаки, кожна з Церков несе відповідальність за те, щоб збережена ними частка спільного скарбу стала надбанням українського народу.»

ЧОМУ В СЕРПНІ?

Традиція святкувати дві події разом: пам'ять рівноапостольного князя Володимира і чергову річницю Хрещення України-Русі в один день є традицією російської Церкви.

Патріарх Святослав: «Об'єднання цих двох подій мало на меті підкреслити державний характер державної релігії московського православ'я. Ми є спадкоємцями Володимирового хрещення і Київської Церкви. І ми зберегли древню київську традицію, згідно якої пам'ятка хрещення України-Русі з року в рік відзначається 14 серпня – у день Макавейських мучеників, коли розпочинається Успенський Піст і день т.зв. Августівського водосвяття. Ми шануємо традицію російської Церкви, але у своїй Церкві зберігаємо традицію Київської Церкви, тому наші святкування пов'язані з цією датою».

На основі повідомлень Департаменту Інформації УГКЦ та власних для «ХГ» зладив Андрій Фецин

▼ **Продовження. Початок на 1 стор.**

50 років тому, 9 лютого 1963 року, після 18-літнього ув'язнення Патріарх Йосиф Сліпий прибув до Риму, де розпочався новий етап його діяльності. Небагато однак знаємо про ті роки каторжних робіт, поневірянь, тортур та переслідувань. Лише останнім часом почали з'являтися публікації, які відкривають архівні матеріали, пов'язані із цим періодом життя Блаженнішого.

Проте найбільшу цінність завжди мають спогади самих учасників подій, хоча у випадку Блаженнішого – з різних політичних обставин – такі мемуари поки що спочивають в архівах. Відстежуючи пресові повідомлення 1968-1970 рр. про пастирські подорожі Блаженнішого до українських громад на поселеннях, що їх зібрала Ольга Вітошинська у книзі «Подорожі Блаженнішого Кир Йосифа VII 1968-1970» та вибравши окремі пасуси із копії його «Спогадів», яка зберігається у файлах Товариства «Свята Софія», США, подаємо далі хронологію ув'язнення цього великого Ісповідника Віри. Ця спроба створити принаймні загальний фон поневірянь Блаженнішого впродовж 1945-1963 рр. є лише мізерним вкладом у змалювання трагедії Глави Катакомбної Церкви, який – завдяки непохитній вірі та нескореності духа – золотими літерами вписав своє ім'я в історію мартирології Христової Церкви.

НЕМИСЛИМІ СТРАЖДАННЯ

Патріарх неохоче говорив привселюдно про свій тернистий шлях. Однак навіть скупі свідчення вражають глибиною страждання: «Тридцять сім разів був я засуджений більшовиками на смерть і це нервозне чекання на екзекуцію було часом таке велике, що коли я клав руку на голову, то жмутками рвав волосся». («*The Catholic Standard and Times*», Філадельфія, 26 липня 1968 р.)

Та хоч які жорстокі були умовини життя у советських тюрмах, – Кардинал згадує понад 100 великих хвороб, які перебув у час ув'язнення у таборах Сибіру – то все ж був здатний правити кожного дня Службу Божу. З того часу знає молитви Служби Божої напам'ять і потребував тільки малого куска хліба та кілька крапель «медичини». Самотність була неможлива від коли був часто ув'язнений у бараках із більш як 30 особами і мусів спати в один бік скорченим учетверо, на додачу його постійно переносили з однієї тюрми в іншу, бо вони не хотіли, щоб він заприязнився з іншими в'язнями

або з'єднав собі сторожу. І так, як ніколи не знав про перенесення, так і не знав про час своєї екзекуції. «У тюрмі я був часткою з іншими в'язнями – від різання дров до чищення лятрин. Зазначую, що я був часто предметом піклування з боку ближніх-в'язнів, але ніколи з боку наставників табору.» («*The Catholic Standard and Times*», Філадельфія, 26 липня 1968 р.)

«АЛЕ МИ ВКРОПИЛИ ПАПІ!»

22 грудня 1939 р.: З благословення Папи Пія XII і на прохання митрополита Андрея (Шептицького), отець-ректор Йосиф Сліпий був хіротонізований архієпископом з правами наслідства. 1 листопада 1944 р. він вступив у права митрополита після смерті свого великого попередни-

переді мною: «Але ми вкропили Папі!» На то я сказав, що 7 мільйонів – невелика кількість, щоби потрясти Католицькою Церквою, «а ви терором тільки себе компромітуєте». (Спогади, ст. 110)

11 квітня 1945 – 10 травня 1946 р.: Слідство в тюрмі на вулиці Лонцького у Львові, Київська Лук'янівська тюрма, Московська Луб'янка. «Київ виглядав досить знищений, а було це 12 квітня 1945 р. рано. Зі стації мене привезли до найтяжчої слідчої тюрми в Києві, при вулиці Короленка ч. 33. По дуже довгих мучачих обшуках мене запроваджено спершу до «одинокки», а опісля до келії. (...) Я вже був перед арештом дуже змучений і виснажений, а в київській тюрмі я почував себе прямо недужим. (...) Мене виводи-

і при засвіченій лямпі зачали дальше настирливо мучити мене і намовляти відректись Католицької Церкви. Я не відповідав їм нічого, тільки подумав собі, що я ще, Богу дякувати, з розуму не зійшов. Тоді молодший слідчий зачав голосно виявляти мої думки. Я припускав, що це якийсь гіпнотизер або ясновидючий, бо колись я таких здибав у Франції. Я зрештешуся сейчас і перестав думати і тоді вже над ранком мене відіслано назад до келії. Голодування, безсонниця і допити можуть допровадити до безум'я. І тоді я переконався, що не можна дивуватися нікому, якщо він підписує всякі ложні зізнання та наклепи або пристає до шпіднажу і тому подібне. То була велика ласка Божа, що я видержав ті всі муки.» (Спогади, ст. 128)

перевели до робочого бараку, де вже були ліпші люди.» (Спогади, ст. 130)

Лютый 1947 року: Зламана рука. «Іншим ламають ребра, а вам зломали тільки руку, – сказав лікар. (...) Мене відвели до шпиталю. Там мені зв'язали руку і вона якось загоїлася.» (Спогади, ст. 135)

м. Кіров у Росії: «По кількох днях нас знову кинули на етап. Серед зливної дощу ми йшли під гору на стацію з 3-5 км, а потім «заквагонами» дальше просто вбивчі переходи. З такими самими пригодами нас привезено вкінці на Печору. Цілу дорогу від Вятки до Інти по одній і другій стороні рейок було видно лягри.» (Спогади, ст. 139) В групі на етап нараховувалось до 40 чоловік, серед них три священники і двох єпископів: Йосиф Сліпий та Микола Чарнецький.

15 травня 1953 р.: Виклик до Комісії, де знову пропонують приєднатися до православ'я, обіцяють відновлення титулів і можливе надання найвищих духовних посад у Російській Православній Церкві. Митрополит Йосиф рішуче відмовився, після чого його відправляють у будинок інвалідів.

Червень 1953 р.: Виклик до Москви в справі налагодження контактів з Ватиканом. Зустріч з маршалом Жуковим. Запропоновано написати працю про історію УГКЦ в СРСР. «Генерал прохав, щоби я дав начерк історії нашої Церкви, я сказав, що це довша робота і я мусів би ходити до бібліотек. Він дав позволення і я дійсно там працював. Там я бачив, що різні осібники наглядали за мною, і в науковій світі повно шпівнів і «стукачів». Поводилися дуже чемно, але коли я зажадав історії Грушевського, то урядничка усміхнулася і сказала, що нема. Мабуть, вона питалася, чи можна дати і заборонили. Все ж таки, я мав змогу трохи зорієнтуватися в більшовицькій літературі 1940-1953 рр. і ходив там майже щодня. У відділі журналістів я провів, що не було жодного закону заборонюючого нашу Церкву, а лише була адміністративна заборона з боку НКВД». (Спогади, ст. 168)

Відправляють на поселення в с. Маклаково біля Єнісейська до будинку інвалідів.: «Був це найгірший дім, найдалше віддалений від наукового і культурного осередку. Там й мав я жити, відметений і відтятий від всякого доступу з дому, 6000 км. віддалі». (Спогади, ст. 173)

Писав з пам'яті історію Вселенської Церкви і Пастирські послання, котрі передавав через довірених людей в Україну.

Продовження на 6 стор. ►

ПАТРІАРХ ЙОСИФ – 50 РОКІВ ОПІСЛЯ

Вирок військового трибуналу за закритими дверима – 8 років Сиблагу

Етапи: Новосибірськ. «...їдуть на заслання...то триває місяцями. При різних нагодах пересадки, різні сторожі, голод, холод... Каторжник приїде на етап страшно худий, виснажений, змучений і до рапавих дощок, зимних як лід, прикутий. Вже, крім самого вигнання, та фізична мука добиває людину...» (Й. Сліпий в гомілії про заслання св. Климентія, папи.)

Марійське, Кемеровської області: Тут мав запалення легенів і дизентерію. «В Марійську мене призначили до найбільш бандитського бараку, але там був фельдшером якийсь білорусин-учитель і якийсь фельдшер-літовець, які мене берегли як могли перед бандитами і давали найкращі лікарства. Мене знову обікрали, але на то не було ради. (...) По місяці, коли я трохи обзайомився в лягрі, при помочі кравця і інших, мене

ка. Слід зазначити, що навіть у воєнний час, 1941-1944 рр., Йосиф Сліпий зміг відновити працю Богословської Академії у Львові.

11 квітня 1945 р.: «Мене арештовано 11 квітня 1945 р., приблизно о год. 19 вечером. Була це середа. Вже зрана св. Юра кругом обставлено стійками. Наглядали, чи нема яких рухів і чи чого не виноситься. Наїхало дуже багато авт з поліцією. Полковник Мельников приніс мені рішення від прокурора про арешт. Мене обшукали та забрали в авто і відвезли на Лонцького. Пригадую собі, яка то була прикра річ почути на собі розбишацькі руки. Після мого арешту на стала страшна паніка і НКВД почало акцію переведення на православ'я. Під проводом о. Костельника зорганізовано «ініціативну групу», яка зачала приготувати т.зв. «Львівський Собор». Арештовані опісля священники, учасники того т.зв. «Собору», оповідали про жахливий терор. По «Соборі» Горюн радісно кричав

ли на слідство день і ніч так, що я буквально падав з ніг і мене мусіли підтримувати, ведучи до слідчого судді. (...) Мое слідство провадив Горюн, пізніший начальний КГБ у Львові, людина страшенно груба і простакувата. По кількох днях, коли я вже був виснажений, змучений і до рапавих дощок, зимних як лід, давали до підпису, щоб я відрікся Папи, а за те дадуть мені Київську Митрополію. (...) Але я рішучо відмовився. Почалися дальші наступи, але це до нічого не довело, бо я вже млів з обезсилення. Впрочім, це ослаблення зроблено умисно: вдень не давали спати, а їсти трошки зупи і 300 грамів хліба на цілий день, в якому було все, тільки не було муки. (...) Також за слідчого Горюна мене викликали на 2-3 години до двох інших слідчих, до великої темної салі. Один з них сидів у куті при затемненій лямпі, а старший з них зачав мене намовляти до апостазії. Опісля підійшли до мене від бюрка

▼ **Продовження. Початок на 1 стор.** КДБ перехопило рукопис «Історії». «Життя було там справді дуже тяжке, морози доходили до 45. Треба було собі самому зварити, підлогу помити, постаратися про опал. КГБ заборонило мені прати білля. Літом знова страшно дошкулювали комарі і мушка, маленька, що залізала всіма шпарами і пекла. Без сітки не можна була вийти, а на руки треба було затягати якісь гумові операційні рукавиці, бо не годен було обігнатися від них.» (Спогади, ст. 181)

Червень 1959 р.: Чергове ув'язнення на 7 років. Етапом відправили на Камчатку, згодом в Тайшетські табори. «Коли переїжджав через Сибір американський віцепрезидент Рідчард Ніксон з своїм почотом, то мене тримали приблизно місяць у Ново-сибірську, бо не відсиляли до лагрів жодного загвагону, щоби американці не бачили і мали добре вражіння. На тих пересилках в часі етапу я не раз голодував і прямо гинув.» (Спогади, ст. 188)

Грудень 1960 р.: Етапований до Києва. Запитували про його вимоги «максимум і мінімум» до уряду. Намовляли виступити з відозвою проти Папи і проти націоналістів за кордоном. «Ви знущаетесь наді мною і над моєю Церквою, нищите, руйнуєте все, що є, і ще хочете, щоб я виступав проти тих, які всі чувають зі мною і бороняться!» – відповідь Блаженнішого.

Жовтень 1961 р.: Верховний суд визнав Йосифа (Сліпого) за особливо небезпечного зло-

ПАТРІАРХ ЙОСИФ – 50 РОКІВ ОПІСЛЯ

чинця-рецидивіста і відправив до Мордовії. Табір у Мордовії, пос. Явас. Туди прибув хворий на запалення легенів. «Тоді кинули мене на найстрашніший етап, дванадцять жажливих пересилок до Мордовії з найгіршими бандитами, в голоді і в холоді, зокрема в ночі. Десь над Волгою, в одній камері було нас 60 осіб, повно диму, смороду, сварки, бійки і крадежі. Я сів коло «параші» і гадав, що вже там згину, але підійшли якісь незнакомі і взяли мене ближче вікна. Тоді якраз везли тих всіх на Сибір, що не мали сталого заняття. Пригадую собі, що недужих на ношах вивозили примусово на Сибір. І там серед жажливих умовин пропадав елемент неприхильний для КГБ, а бандити між собою сміялися і з кпинами питали: «Скільки лет ви работали тунійцем (дармоїдом)?» (...) Пів мертвий приїхав я

до Мордовії. Було це в грудні 1961 р.» (Спогади, ст. 195)

«ЙОГО РИМСЬКИЙ ОСВОБОЖДАЄ»

«У 1962-му році я був в одному з мордовських таборів уже такий ослаблений, що думав: швидко помру. Одного разу, коли я лежав на столі, який служив рівночасно і за постелею, підійшов до мене наглядач і запитав майже чемно: – Діду, як чуєтеся, як мається? Тон його голосу і саме запитання було таке неймовірне і незвичне за весь час мого 18-річного побуту в таборах, що воно викликало у мене глибоке враження. Все ж таки я здобувся на байдужу відповідь:

– Так, як може бути у тюрмі... – Добре, діду, – відповів він – швидко все це минеться...

Після цього принесли мені миску юшки, але справжньої теплої юшки. Ніколи у житті не видалася мені юшка біль-

ше смаковита! А далі перенесли до іншого бараку, дали мені ліжко з сінником. Чи уявляєте собі? Ліжко з сінником! Справжнє ліжко! Дозволили мені відпочивати і віддали моє давнє священиче убрання. А тому, що моє здоров'я все ще було дуже слабе, то мене перенесли до шпиталю. Але не до шпиталю для в'язнів, а для вільних людей. Усі були зі мною чемні й добре мене годували. І так мене вилікували.» («Ескю», Буенос-Айрес, 29 вересня 1968 р.)

«Дехто з надзору кричав: «Його Римський освобождаєт». Я навіть дістав позволення піти до бібліотеки.» (Спогади, ст. 199)

26 січня 1963 р.: Звільнений за клопотанням Папи Івана XXIII та президента США Джона Кеннеді.

– І як дізналися про ваше звільнення?

– Спочатку нічого не знав. Я був ізольований. Думав, що не проживу більше року. І раптом, одного дня, один із таборових наставників запитав мене уперше за 18 років:

– Як мається?

– А як можна матися у тюрмі? – відповів я.

Тоді вони принесли мені ліжко – що було вже великим щастям, а за деякий час звільнили.

Кардинал заявив, що допомогли у його звільненні президенти Айзенгавер і Кеннеді за посередництвом п. Казенса, «одного американського ліберала, але чудової людини, лицаря». (видавець «Saturday Review»)

– І як відбулося це звільнення?

– О, це рідкісна історія. Одного

дня Хрущов запитав його:

– Який жест доброї волі міг би я виконати для Папи? (тоді Івана XXIII).

А Казенс відповів:

– Є один український митрополит, ув'язнений від 18-ти років. Звільніть його!

– Але ж він уже напевно помер! – відповів Хрущов.

– Ні, він живе! – ствердив Казенс. Вони обговорили цю справу і Хрущов вислав наказ, щоб його повідомити чи я живий, чи помер. Виявилось, що я був живий, і Хрущов особисто зажадав від парламенту моє звільнення. Це був винятковий випадок, бо ж я був засуджений найвищими інстанціями. Очевидно, у цьому моменті я нічого про це не знав. Тільки запитання «Як мається?» та ліжко, – вказували мені, що щось діється». («Ля насіон», Буенос-Айрес, неділя 8 вересня 1968 р.)

«Тоді переслали мене до Москви і залишили на короткий час у палаті московського патріарха. А звідтам перейшов я до готелю, де мене чекав монс. Вілебрандс, спеціальний висланник Папи Івана XXIII. Він сказав мені, що приїхав, щоб мене завести до Риму. Спочатку я відповів йому, що я волів би залишитися між своїми вірними в УРСР, але коли він вияснив мені, що це було бажання Св. Отця, щоб я був присутній на Ватиканському Соборі, то ж я мусів погодитися». («Ескю», Буенос-Айрес, 29 вересня 1968 р.)

Редакція «ХГ» висловлює щиросердечну подяку Центру Студій Спащини Патріярха Йосифа Сліпого у США за надісланий матеріал.

ХГ

(Розмова з Мирославом Мариновичем – фрагмент)

Мирослав Маринович: Суспільство міняють ідеї. Ідеї є головною рушійною силою – не пролетаріат, не там якісь інші соціальні феномени, а ідея як концепція нового буття. Якщо суспільство може породити цю ідею, воно породить політиків, які будуть її реалізовувати. Я ще раз наголошую на відповідальності суспільства. Голови мають всі і розум мають всі. Отже, потрібно шукати розгадки ситуації в Україні не тим, що звинувачувати нинішню владу чи нинішніх політиків. Вони такі, як вони є. Я просто боюся, що вони самі по собі не зміняться, ми повинні їх змінити тим, що ми будемо породжувати нові ідеї.

❖ **І в чому має бути ця нова ідея?**

М. Маринович: Ми (в ініціативі «Першого Грудня» – Ред.) теж не знайшли абсолютно спа-

сенної ідеї, яка в одну мить зробила б усю Україну пасіонарною. Наше завдання ми бачимо в тому, щоб повернути увагу суспільства до духовних причин нинішньої кризи. Ми просто не зауважуємо наскільки суспільство корумповане, що в ньому сформувалася аморальна більшість (кажучи словами соціолога Євгена Головахи), що домінують ті, які вважають, що жити чесно – це жити собі на шкоду, бути лузером.

❖ **Ви вважаєте, що зараз ця більшість уже така?**

М. Маринович: Соціологічні

дані говорять про це. Отже, в такому суспільстві не може бути знайдена формула розуміння, тобто її можуть знайти тільки люди, які переконані в тому, що жити чесно – це досяжно, це правильно, це перспективно.

❖ **А якщо в суспільстві аморальна більшість, то хіба аморальна більшість собі обере моральну владу, яка б це суспільство перекроїла? Легко замінити людей в кабінетах, але змінити мотиви, які керують суспільством – це ж значно важче.**

М. Маринович: Нове приходить

завжди в меншості – це фраза, яку сформулював чеський філософ Томаш Галік. Але це є в принципі те, з чим людство стикається впродовж тисячоліть. Небезпечною є аморальна більшість тоді, коли в ній не розвивається нове, коли вона застигає в цьому стані, отоді небезпечно. Але якщо в ній розвивається критична маса людей, які об'єднані довкола якоїсь ідеї, тоді це абсолютно нормальна ситуація, яка була в усій історії людства досі.

❖ **Що ж у такому разі робити тим, хто не хоче бути солідарним з аморальною більшістю?**

М. Маринович: Таким людям потрібно брати на себе відповідальність. Хто сказав нинішнім громадянам України, що майбутнє залежить не від них? Чи вам хтось таке сказав? Чи мені таке хтось сказав? Ні. Ніхто. Отже, ми всі маємо відчувати свою власну відповідальність за те, щоб робити свою роботу довкола себе.

❖ **А що б ви сказали тій молоді, яка на цю країну махнула рукою і шукає себе за її межами?**

М. Маринович: Це – прагматичний вихід. Я розумію, що певний відсоток, напевно, знайде себе в іншому світі, але я хочу застерегти молодих також і ось в чому – я знаю приклади того, як люди, виїжджаючи в іншу країну, вивозили свої проблеми, які йшли разом із ними.

Ми навели фрагмент розмови з М. Мариновичем, яку для Радіо Свобода записав Дмитро Шурхало. (А.Ф.)

Всесвітньовідомий британський історик, професор Норман Дейвіс вважає недоречним запровадження терміну «геноцид» щодо вбивств поляків під час подій на Волині у 1943-му та закликає пам'ятати також про жертви з української сторони. Про це він заявив в інтерв'ю польському радіо «ТОК FM».

На думку Дейвіса, суперечки щодо визнання чи невизнання подій на Волині геноцидом поляків є непотрібними. «Я вважаю, що цю ситуацію треба аналізувати з кількох точок зору одночасно: винищення на Волині та Галичині. Адже масові вбивства охопили не саму тільки Волинь і є частиною більшої проблеми. Неправда, що жертвами вбивств і винищень були тільки поляки. Також слід поєднати те, що робилося на Волині і Східній Галичині з тим, що відбувалося після війни, тобто операцією "Вісла" – етнічними чистками, які проводив польський уряд проти невинних українців».

Історик наголошує: не можна дозволяти, щоб одна сторона

НА ВОЛИНІ ВСІ БУЛИ ВИННІ

С-на: Адам Голец (Агенція Газета)

називала себе єдиною жертвою і рухатися далі в напрямку запровадження терміну «геноцид», який в даному випадку має чисто політичне забарвлення.

«Очевидно, поляки були жертвами. Це більше, ніж нищення – це етнічна чистка, метою якої було зайняття земель Західної України українцями. На початку II світової війни ці землі були багатонаціональними – були поляки, були українці, були євреї. Кожна з тих груп пережила

страхиття. Не можна виокремлювати однієї з них і говорити тільки про її кривди», – каже Норман Дейвіс.

«Як історик бачу, що у кожній етнічній групі є люди, які прагнуть до того, щоб лише їх було визнано жертвами геноциду. Що це таке «геноцид»? Хто вирішує про його наявність чи не наявність? Там (на Волині) не було невинних груп. Це був період жаків, вигнань, які організували наддержави: Третій Райх

та Советський Союз. Проте говорити тільки про себе, що тільки ми жертви геноциду, це просто політика».

Британський професор також звернув увагу польським журналістам, що Українська Повстанська Армія не лише вбивала поляків: «УПА як УПА мала блискучі сторінки своєї історії. Не визнавала ні Гітлера, ні Сталіна і намагалася воювати на кожному з обох фронтів. Війна розпалила насильство з обох сторін. Так,

як не всі українці, так не всі солдати УПА відповідальні за злочин. І не тільки поляки є жертвами».

Цього року в Польщі на політичному рівні широко обговорюється тема польсько-українського конфлікту часів II світової війни і після неї у зв'язку із 70-ми роковинами трагічних подій на Волині. Нагадаємо, що у 1942–1947 роках точилася II польсько-українська війна, яка розгорнулася в рамках II світової війни. Війна йшла за українські території, які до 1939 року входили до складу Польщі (Холмицину, Волинь, Галичину), на яких українці хотіли створити власну державу, а поляки бажали відновлення довоєнних кордонів. Проте питання кордонів вирішилося після II світової без участі українців і поляків, після чого комуністична влада Радянського Союзу та Польщі насильно змінила етнічну конфігурацію західноукраїнських та східнопольських територій.

Центр Досліджень Визвольного Руху (Р.А.)

ХГ

ДО ПОЛЯКІВ!

Коли Іван-Павло II знайомився в парламенті з послами – кожен амбасадор називав не себе, а свою країну, – і я сказав: "Отче, я представляю Україну", Папа Римський зупинився, спитав мене, як я почуваюся в Польщі. Ні перед ким не зупинився, тільки перед послом України. Цей великий борець за справедливість, живий дух польської нації і християнської світової громади розумів, що Україна як держава – це захист Польщі, це та найсвятіша любов, що постає з ненависті.

Коли я в автомобілі з синьожовтим прапорцем проїжджав Варшавою та іншими містами Польщі, багато водіїв зустрічних машин махали мені на привітання руками, посміхалися до мене.

Я, колишній учень з першого класу польської Яблунівської школи, пам'ятав, що моя вчителька, пані Вебер, забороняла мені називати себе українцем. "Запаментай! – говорила вона, – Ти русін!" І для кращого запам'ятання залишала на моїй дитячій долоні двадцять ударів залізною лінійкою. Я вдячний їй за те, що вона навчила мене любити в собі українця...

"Відірвимося від болісної минушини!" – закликав у Львові Іван-Павло II, звертаючись не тільки до молодого покоління українців, дітей і внуків воїнів УПА, а й до польської молоді, яка почала перейматися пошаною до України. Ця молодь прагне внести у свідомість польської нації геніальну ідею Єжи Гедройця, який закликав нову, демократичну Польщу поєднатися з державою Україною.

ЕНАВИСТЬ ДО УКРАЇНИ

Як тільки я приїхав до Варшави, мені потрапила до рук газета "Політика", де була надрукована розмова з Єжи Гедройцем. На питання газети: "Чому ви таке велике значення надаєте справі національних меншин у Польщі?", Єжи Гедройц відповідає: "Наше ставлення до національних меншин таке саме, як до сусідніх із нами народів – повне погорди, зверхності, незнання. Самостійна Україна для нашої майбутності важливіша за наш вступ до НАТО. Бо без України Росія ніколи не зможе стати імперією. Тим часом польське суспільство демонструє світові, де тільки може, антиукраїнську ненависть".

І саме тепер ненависть до України продемонстрована в польському сеймі. Саме тепер, коли Україна наближається до вступу в ЄС, до здійснення своєї найбільшої мрії, коли так тяжко українська сучасна влада йде назустріч справедливим вимогам Європейського Союзу, роздається

з польського парламенту клич засудити збройні формування українських націоналістів, які 1943 року начебто провели геноцид щодо польського населення на Волині.

Звідки повівся такий студений вітер, який має знов заморозити всі зовсім недавні клятьби між урядами, Церквами, громадянами України й Польщі, які проголосили: "Вибачте нам, а ми вам пробачаємо"?

Звідки в Польщі, яка, здавалося, вже сприйняла факт існування незалежної України, який свого часу був названий Збігневом Бжезінським як найвидатніша подія XX століття, з'явилися партії, що сподіваються знов розбудити в поляках ненависть до українців, а в українцях – ненависть до поляків?

Знав я й таких у Польщі. Вони не приховували своїх надій на те, що відновлювачі старої російської імперії візьмуться розривати Україну, а при тому щось може перепастися й Польщі. Я сміявся з них. Я, жартуючи, їм гово-

рив: "Якщо допоможете когось рвати Україну, не залишиться од вас нічого! Кордон між імперіями Сходу і Заходу проходитиме по центру ваших земель".

І тут пригадуються мені слова Гедройця: "Якщо Україна поєднається знов з Росією, ми тоді вже є зовсім у російських обценьках. Потрібно з усіх сил притягати Україну до Європи"...

ДОРОГІ МОЇ ПОЛЬСЬКІ БРАТИ!

Я визнаю, злочин був на Волині, тяжкий злочин. Але то не був геноцид, а тільки спровокований окупантами України та Польщі месницький розгул за те, що чинила королівська, шляхетська, панська влада упродовж віків на землях України. Часи, в яких ми живемо – це часи поєднання

й порозуміння між нашими народами.

Якщо ми почнемо рахувати жертви, які поніс польський народ від української зброї і жертви, які поніс український народ від польської зброї – ми збожеволіємо. Закликаю вас, мислячі поляки, подумати над тим, кому служитимуть ваші звинувачення українського визвольного збройного руху, що був жорстоким, бо відповідав на жорстокість? Живіть майбутністю, а не минувиною, бо з кожної роздряпаної старої рани нічого, окрім крові, не вийде!

Великий поляк, син України, Юліуш Словацький, прококував воскресіння України як держави. Подумайте, кого ви можете зрадити сьогодні. Це ж ваш і наш пророк Словацький, це ваш і наш мислитель Єжи Гедройц, це ж ваш і наш духовний учитель Іван-Павло II, це ваш і наш видатний політик Збігнев Бжезінський. Ті, хто виступає сьогодні в Польщі зі страшним та несправедливим осудом української визвольної зброї, повторюють наклепи нашого ворога. Ворога, який триста років учив нас ненавидіти поляків, а тепер узявся повчати й вас, що треба знов ненавидіти найближчого й каяттям поійнятого сусіда.

Подано за «Історичною Правдою» в скороченому варіанті. (Р.А.)

ПРИВІТАННЯ ВЛАДИКИ ПЕТРА (КРИКА) З НАГОДИ 20-ЛІТТЯ ЗАСНУВАННЯ ХОРУ «ПОКРОВ»

Дорогі Хористи!

Українські хори, їхні диригенти – це слава частина історії України, її скарб і квіт, беззастановна спроба співом донести до Господа наші відчуття, наші тривоги і радість очікування нового Христового пришествя. Це так добре, що Ви є, адже спів, це своєрідна форма молитви! «Під час молитви пристало нам забувати свою людську природу і, проймаючись до Бога теплим устремлінням, разом із благоговійним страхом не бачити нічого суцього внизу, а думати, що стоїмо посеред ангелів і звершуємо однакову з ними службу Всевишньому Богові. Усі інші атрибути в нас і в ангелів, як ось: природа, образ буття, мудрість, знання й усе, що б ти не заторкнув, – різні, а молитва є спільне діло ангелів і людей, і тут немає нічого між ними й нами (один хор).» (Святий Іоан Золотоуст)

Інтуїтивно людина завжди стримітиме до того, щоб разом з ангелами заспівати пісню Господню і таким чином бути ближче Бога. Не забуваймо:

вчить всіх Вас на довгі роки у особливій атмосфері прославлення Бога хором співом!

3 пам'яттю у молитві: Єпископ Петро, Апостольський Екзарх

ближчими є ті, які співають, і ті, які слухають...

Вже 20 років при нашому кафедральному соборі в Мюнхені існує хор «Покрова». Своєю діяльністю він запалив клаптик світла в місцевій громаді, в наших громадах в усій Німеччині та далеко поза її межами. Не так давно наші мюнхенські хористи на славу співали під час посвячення відновленого Собору св. Софії в Римі. Це будемо довго пам'ятати! Разом із тим бажаю нових, прекрасних звершень!

Маєстро Станіславів Чуєнкові, всім шановним Хористам зичу багато наснаги та любови в плеканні хорового співу, а слухачам насолоди і молитовного піднесення душі до Бога.

Нехай Всевишній благословить

ХГ

ХІМІОТЕРАПІЯ!

Мені виповнилося 4 роки, три з яких я провів у лікарнях різних країн Європи.

ДІАГНОЗ: пілоцитарна астроцитома зорових нервів (гігантська пухлина головного мозку).

Ми з татом у Бонні. З 14.03.2013 р. мені почали новий курс хіміотерапії в Kinderklinik Bonn, який коштує від 60 до 80.000 Євро.

Тел. тата:

015788550929

НА ЦЕЙ РАХУНОК МОЖНА ПЕРЕРАХУВАТИ КОШТИ.

Банківські реквізити лікарні:

Name der Bank: Sparkasse

Köln/Bonn IBAN:

DE52370501980010650661

Swift-BIC: COLSDE33

Verwendungszweck: Levytskyy

Vladyslav,

Geburtsdatum 09.05.2009

НЕ ЗАЛИШАЙМОСЯ ОСТОРОНЬ ЧУЖОЇ БІДИ!!!

Три місяці тому у родині мого брата народилася перша довгоочікувана дитина, дівчинка Злата. Уже на наступний день після її народження лікарі у Києві зробили обстеження і підтвердили діагноз – НОЙРОБЛАСТОМА ПРАВОГО НАДНИРНИКА (ДИТЯЧИЙ РАК).

Після чотирьох тижнів перебування у Київській клініці стало очевидним, що оперувати таку маленьку дитину в Україні немає змоги. Коли Златі виповнилося три місяці, її прооперували у Мінську та повністю видалили пухлину. За допомогою гістологічної експертизи вдалося отримати перші добрі новини та дізнатися, що пухлина піддається лікуванню. Однак метастази у печінці агресивні та можуть розвиватися далі. Зупинити цей процес здатна лише хіміотерапія, провести яку у Білорусі неможливо, оскільки відсутні відповідні медикаменти, потрібні для лікування немовлят. Саме тому місцеві лікарі й порадили звернутись до своїх колег у Німеччині, які давно успішно практикують лікування грудних немовлят.

«Schwabinger Krankenhaus» у Мюнхені погодився прийняти Злату на лікування. Попередні витрати становлять 13.500 євро і включають у себе лише ретельне обстеження, після якого буде складено новий кошторис коштів, необхідних на подальше лікування дівчинки. За словами працівників лікарні уже тепер потрібно відштовхуватися від початкової суми у розмірі 35.000 євро. Для молодшої сім'ї в Україні такі витрати є надзвичайно високими. Усі заощадження уже розійшлися на лікування в Білорусі, де й далі кожен день перебування у лікарні коштує чималих грошей. Саме через це я вирішила допомогти і почала збирати пожертви на лікування Злати у Німеччині. Кожна, навіть найменша пожертва, може допомогти здійснити чудо.

НЕ ЗАЛИШАЙМОСЯ ОСТОРОНЬ ЧУЖОЇ БІДИ!!! ДУЖЕ ДЯКУЮ ЗА ВАШ ВНЕСОК!

Внески для: **Hilfe für Zlata-Ukraine**

Отримувач: **Ukrainischer Sport-und Kulturverein e.V.**

Банк: **Raiffeisenbank München Nord eG**

Номер розрахункового рахунку: **843 601**

МФО: **701 694 65**

Мета переказу: **Hilfe für Zlata-Ukraine**

BIC: **GENODEF 1M08**

IBAN: **DE707016 9465 0000 843601**

Обіг коштів на рахунку буде показано усім жертводавцям за адресою www.ba-family.de

При необхідності буде надано довідку про складену пожертву на лікування Злати.

Велика подяка Апостольській Екзархії для українців католиків візантійського обряду в Німеччині та Скандинавії, а також Українському Спортивно-Культурному Товариству «СТ Україна» за допомогу та сприяння у зібранні коштів.

Контактна адреса для подальшої інформації:

Alla Budnichenko-Ciurak

e-mail: ab@ba-family.de

Otto-Hahn Str. 2

www: www.ba-family.de

85540 Haar

Handy: 0172/8220857

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

CHRISTLICHE STIMME

Ukrainische Kirchenzeitung

SchÖnbergstrasse 9

D-81679 München

Inhaber, Herausgeber und Verleger: Apostolische Exarchie für katholische Ukrainer in Deutschland und Skandinavien

D-81629 Postfach 86 02 69 Druck: Kolo UA-82100 Drohobytsch Tel. +380 3244 29060

Погляди авторів не завжди відповідають поглядам редакції. Редакція в потребі скорочує і мовно виправляє надіслані статті. Газета виходить двічі на місяць.

Chefredakteur: Roman Kryk
Stellvertretender Redakteur: Bohdan Pidlisetsky
Telefon: +49 (0) 89 997 28 38 11
Telefax: +49 (0) 89 997 28 38 4
christl.stimme@t-online.de;
ukrainische-kirche@t-online.de;
www.ukrainische-kirche.de

Річну передплату (Unkostenbeitrag)
46,- Euro переказати на conto: Apostolische Exarchie LIGA-Bank München
Konto-Nr.: 40 21 03 257
BLZ 750 903 00
IBAN: DE 64 7509 0300 0402 1032 57
BIC: GENODEF 1 M 0 5
▲ (Зверніть увагу – банківський рахунок змінено!)